

Rekommendationer om att leda tillgänglighetsarbete

Rekommendationerna ingår i Stödmaterial för tillgänglig utbildning från SPSM.

Samsyn och förståelse

Huvudmannanivå	Rektorsnivå	Undervisningsnivå
<ul style="list-style-type: none">• Kommunicera en tydlig vision och tydliga mål för vad arbetet ska leda till på alla nivåer.• Ta initiativ till samtal om alla barns och elevers rätt till utbildning.• Följ upp sammanställningar av barns och elevers behov av tillgängliga lärmiljöer och initiera insatser för att utveckla lärmiljöerna.• Förvänta er delaktighet i hela organisationen och väg in olika perspektiv från alla nivåer i era beslut.	<ul style="list-style-type: none">• Samtala om mål och förväntningar på verksamhetens arbete med tillgänglighet.• Uppmuntra till strukturerade kollegiala samtal i dialogform kring vad tillgängliga lärmiljöer kan vara och hur de kan skapas.• Sammanställ och kommunicera barns och elevers behov av tillgängliga lärmiljöer.• Skapa förutsättningar för delaktighet i samtal för personal, barn och elever.• Visa hur tillgänglighetsarbetet bidrar till genomförandet av verksamhetens styrdokument.	<ul style="list-style-type: none">• Medverka aktivt i kollegiala samtal om vad tillgängliga lärmiljöer kan vara och hur de kan skapas.• Kartlägg barns och elevers behov av tillgängliga lärmiljöer. Kommunicera med barn och elever om tillgänglighet för att möjliggöra delaktighet.• Delta i samtal om hur tillgängliga lärmiljöer kan förverkligas.

Kapacitet och kompetens

Huvudmannanivå	Rektorsnivå	Undervisningsnivå
<ul style="list-style-type: none"> • Följ upp hur verksamheterna ger varje barn och elev en trygg och god miljö, den ledning och stimulans de behöver för att nå så långt som möjligt och det stöd som de är i behov av. • Identifiera behov av professionell utveckling på en övergripande nivå och skapa förutsättningar för kompetensutveckling på alla nivåer. • Säkerställ att kompetensutvecklingen utgår från identifierade behov i verksamheterna och bygger på vetenskaplig grund, beprövad erfarenhet samt är i linje med förskolans och skolans styrdokument. • Skapa förutsättningar för rektorerna att ta ansvar för kompetensutvecklingen i sin verksamhet. • Samarbeta med rektorer samt med andra aktörer, såsom lärosäten, branschföreträdare och myndigheter för att skapa goda förutsättningar för kompetensutveckling. • Beakta tillgängliga lärmiljöer i en långsiktig kompetensförsörjningsstrategi. • Introducera nyanställda rektorer och annan personal på huvudmannanivå i arbetet för tillgängliga lärmiljöer. 	<ul style="list-style-type: none"> • Följ upp hur verksamheten ger varje barn och elev en trygg och god miljö, den ledning och stimulans de behöver för att nå så långt som möjligt och det stöd som de är i behov av. • Identifiera behov av professionell utveckling. • Säkerställ att utvecklingsarbetet bygger på identifierade utvecklingsområden och vetenskaplig grund samt beprövad erfarenhet. • Ge mandat och möjlighet till kompetensutveckling för dem som ska leda utvecklingsarbetet. • Skapa förutsättningar för personal att delta i kompetensutveckling och samtal om tillgängliga lärmiljöer. • Beakta kompetens kring tillgängliga lärmiljöer vid nyanställning. • Se till att nyanställd personal får kännedom om och kompetens att delta i arbetet för tillgängliga lärmiljöer. 	<ul style="list-style-type: none"> • Följ upp hur undervisningen ger varje barn och elev en trygg och god miljö, den ledning och stimulans de behöver för att nå så långt som möjligt och det stöd som de är i behov av. Utforma och utveckla undervisningen utifrån resultat av uppföljningen. • Identifiera behov i arbetet med tillgängliga lärmiljöer och föreslå kompetensutveckling. • Medverka aktivt i samtal och kompetensutveckling för tillgängliga lärmiljöer • Arbeta aktivt för att utveckla och ta tillvara kunskap om att skapa en tillgänglig undervisning.

Rutiner och organisering

Huvudmannanivå	Rektorsnivå	Undervisningsnivå
<ul style="list-style-type: none">• Säkerställ att det i samtliga verksamheter och för alla barn och elever finns förutsättningar för lärmiljöer av god kvalitet.• Säkerställ att det finns rutiner för att följa upp insatser för tillgänglighet på en övergripande nivå.• Organisera för rektorers kollegiala lärande kring styrning och ledning för tillgängliga lärmiljöer.• Samordna kompetensutveckling vid behov.• Samordna tillgänglighetsarbetet med andra samhällsaktörer som myndigheter, lärosäten eller andra organisationer som arbetar för tillgängliga lärmiljöer, vid behov.	<ul style="list-style-type: none">• Säkerställa att det i verksamheten och för alla barn och elever finns förutsättningar för lärmiljöer av god kvalitet.• Säkerställ att det finns rutiner för uppföljning av hur undervisningen ger varje barn och elev den ledning och stimulans de behöver för att nå så långt som möjligt enligt utbildningens mål.• Organisera resurser och kompetenser i verksamheten så att kompensatoriska insatser blir möjliga.• Säkerställ att det finns rutiner för att följa upp hur stödinsatser fungerar.	<ul style="list-style-type: none">• Organisera undervisningen så att varje barn och elev får den ledning och stimulans de behöver för att nå så långt som möjligt samt det stöd som de är i behov av.• Ha som rutin att undersöka lärmiljöerna utifrån barns och elevers förutsättningar och förmågor för att identifiera och undanröja hinder för lärande.• Tillgängliggör undervisningen och lärmiljöerna så att de fungerar väl för alla barn och elever, med särskilt fokus på pedagogiska konsekvenser av funktionsnedsättning.• Delta aktivt i tillgänglighetsarbete och bidra till en förändrad praktik.• Ha rutiner för att dela erfarenheter och kompetens om tillgänglighetsarbete.

Systematik och kontinuitet

Huvudmannanivå	Rektorsnivå	Undervisningsnivå
<ul style="list-style-type: none"> • Arbeta medvetet och systematiskt för att skapa tillgängliga lärmiljöer i hela organisationen. • Skapa förutsättningar för kontinuerlig uppföljning av tillgängligheten i lärmiljöerna. • Säkerställ kontinuitet i uppföljningen av verksamheternas arbete med att ge varje barn och elev en trygg och god miljö, den ledning och stimulans de behöver för att nå så långt som möjligt och det stöd som de är i behov av. • Skapa förutsättningar för analys av hur tillgängligheten i lärmiljöerna påverkar undervisningens kvalitet och likvärdighet i samtliga verksamheter. • Genomför och dokumentera en analys av tillgängligheten i verksamheterna. • Identifiera sådant som hindrar barns och elevers lärande i lärmiljöerna. • Fatta beslut om och genomför utvecklingsinsatser på övergripande nivå som prioriterats med utgångspunkt i genomförda analyser. • Fatta beslut om resursfördelning och andra åtgärder som kan bidra till att utjämna skillnader som framkommit i den genomförda analysen och som kan bidra till ökad tillgänglighet i alla verksamheter. • Följ upp att beslutade insatser bidrar till att skapa tillgängliga lärmiljöer som främjar lärande och hälsa. 	<ul style="list-style-type: none"> • Arbeta medvetet och systematiskt för att skapa tillgängliga lärmiljöer i hela verksamheten. • Skapa förutsättningar för att tillsammans med lärare och personal kontinuerligt följa upp hur tillgängliga lärmiljöer påverkar undervisningens kvalitet och likvärdighet. • Säkerställ kontinuitet i uppföljningen av verksamhetens arbete med att ge varje barn och elev en trygg och god miljö, den ledning och stimulans de behöver för att nå så långt som möjligt och det stöd som de är i behov av. • Genomför och dokumentera en analys av tillgängligheten i verksamheten. • Identifiera sådant som hindrar barns och elevers lärande i lärmiljöerna. • Fatta beslut om och genomför kontinuerliga utvecklingsinsatser för tillgängliga lärmiljöer som prioriterats med utgångspunkt i genomförda analyser. • Fatta beslut om fördelning av kompetens och andra resurser för att utjämna skillnader som framkommit i den genomförda analysen och som kan bidra till ökad tillgänglighet i verksamheten. • Följ upp att beslutade insatser bidrar till att skapa tillgängliga lärmiljöer som främjar lärande och hälsa. 	<ul style="list-style-type: none"> • Delta aktivt i det systematiska tillgänglighetsarbetet genom att kontinuerligt följa upp genomförd undervisning. • Identifiera sådant som hindrar barns och elevers lärande i lärmiljöerna. • Genomför och dokumentera en analys av undervisningens resultat och reflektera över om undervisningen har varit tillgänglig för varje barn och elev utifrån deras behov samt vilken påverkan den kan ha haft på resultaten. • Utveckla tillgängligheten i undervisningen och lärmiljöerna med den genomförda analysen som grund. • Intiera och delta i utvecklingsinsatser kontinuerligt och arbeta aktivt för att med stöd av dem öka tillgängligheten i undervisningen och lärmiljöerna.